

Jegyzőkönyv kivonat

Jelölt neve: Csatlós Fruzsina

Doktori védés időpontja: 2021. szeptember 24.

Doktori értekezés címe: A menekültek helyzetének kezelése válságövezetekben civil és katonai eszközökkel

11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

A Bírálóbizottság megállapította, hogy az értekezés a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Egyetemi Doktori és Habilitációs Szabályzatában rögzített tartalmi és formai követelményeknek megfelel.

A tömeges migráció problémája a világ szinte valamennyi részén érinti. A téma kutatói az éhínség, az élettér csökkentését, a természeti erőforrások kimerülését, az egyenlőtlenségeket, a háborúkat és fegyveres konfliktusokat, a politikai és fegyveres erőszakot, az ökológiai változásokat és természeti katasztrófákat, valamint a vallási, etnikai, politikai üldöztetéseket azonosították e probléma legfőbb okaiként. A kérdéskört vizsgáló kutatásokban kiemelt figyelemmel illetik a különböző civil, katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi aspektusokat, valamint a civil és katonai szervezetek együttműködésének lehetőségeit, illetve problémáit, de ezek együttes, komplex vizsgálata a szakirodalomból hiányzik.

A megfogalmazott tudományos problémát, miszerint rendkívüli jelentőséggel bír annak vizsgálata, hogy a konfliktusok vagy stabilizációs műveletek által érintett területeken a fegyveres erők az ott jelenlévők civil szervezetekkel és egyéb szereplőkkel együttműködve, milyen módon tudják segíteni a menekültek visszatelepítését, reintegrálását, helyezték racionalizálását, illetve, hogy milyen kihívásokkal kell szembenéznünk az együttműködés kialakítása során, a jelölt – a műhelyvitán elhangzó észrevételeket figyelembe véve – világos és jól következő logikai vezérfonal mentén dolgozta fel.

A disszertáció témaválasztása igen időszerű, hiszen a menekültkérdés, különösen a 2015. évi tömeges és irreguláris migráció után a nemzetközi és a hazai biztonsági tanulmányok egyik kiemelt kutatási területévé vált. A jelölt munkáját dicséri, hogy a témakör fontosságát a jelölt időpont előtt felismerte.

A jelölt hipotézisei nagyban segítették a tudományos kutatómunkát. A disszertáció kutatási módszerei megfelelnek a tudományos elvárásoknak.

A feldolgozott hazai és nemzetközi szakirodalom a mennyiségi és minőségi kívánalmaknak maximálisan megfelel: a disszertáció alapján kijelenthető, hogy a szerző a magyar szakirodalmat alaposan feldolgozta, ezek mellett pedig kellő súllyal használta fel a nemzetközi – többségében angolszász – forrásokat.

A források kezelése korrekt és megfelel a tudományosság igényeinek. A dolgozat nyelvezete szakszerű, gördülékeny és közérthető.

A Bírálóbizottság véleménye szerint az értekezés tudományos értéket képvisel, gyakorlati hasznosításra alkalmas, melynek fejezetei szervesen és logikusan kapcsolódnak egymáshoz.

A vésésen a jelölt az afganisztáni új menekülthelyzettel, a balkáni migrációs útvonallal, valamint a téma humánbiztonsággal kapcsolatban feltett kérdésekre szakszerűen válaszolt.

A Bírálóbizottság által elfogadott új tudományos eredmények:

1. Elemzem, értékeltem, rendszerezem és ezekre alapozva foglaltam össze komplex, a korábbiakhoz képest újszerű módon a menekültkérdés kezelésének különböző – katonai, rendvédelmi, nemzetbiztonsági, civil ezen belül, nemzetközi szervezetekhez köthető, egyházi, nagyvállalati – aspektusait a válságövezetekben, hatékonyabbá téve így a területen folyó további kutatásokat.
2. Elméleti és gyakorlati példák, valamint a békeműveletekben résztvevő szakemberek interjúi alapján igazoltam, hogy a fegyveres erők és civil szervezetek alapvető céljaiból, jellegéből fakadóan a menekültek helyzetének kezelése során is adódtak nehézségei. Ennek kezelése során is adódnak nehézségei. Ennek kezelésére elengedhetetlen a szintenként differenciált együttműködés: felsőbb szinteken az átfogó stratégiák és kordinációk fórumok, végrehajtói szinten pedig közös gyakorlatok és a kapcsolattartás kialakítására. Ennek hatékonyabbá tételére – korábbi kutatások eredményeire alapozva – megalkottam a buborék diagramot, mely érzékletesen szemlélteti a szervezetek közötti együttműködési hajlandóságot.
3. Elemeztem, rendszereztem a multinacionális szektorból érkező „Lean” és „RunBook” módszer civil katonai együttműködés javításának érdekében való adaptálásának lehetőségeit, majd következtetések alapján újszerű javaslatot fogalmaztam meg a módszerek alkalmazására, amelyek jelentősen növelik az együttműködés hatékonyságát.”

Mindezek alapján a bizottság javasolja az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács részére a doktori (PhD) fokozat odaítélését Csatlós Fruzsina számára.